

Atskaite par dalību COPA-COGECA darba grupā

Vide

13. novembrī 2014., Briselē

Izskatāmie jautājumi:

1. Gaisa kvalitātes politika: programma „Tīru gaisu Eiropā”;
2. Ūdens politika;
3. Jaunākā informācija par labākā pieejamā tehniskā paņēmiena (LPTP; angļiski BREF) sagatavošanu saskaņā ar Rūpniecisko emisiju direktīvu un lauksaimniecību;
4. ANO Starptautiskais augšnes gads 2015;
5. Gatavošanās pirmajai EK Sociālā dialoga grupai „Vides un klimata pārmaiņas” 14. novembrī;
6. Klimata un enerģētikas politikas satvars 2030. gadam;
7. ES bioloģiskās daudzveidības politika:
 - a. ES dabas aizsardzības tiesību aktu piemērotības pārbaude;
 - b. Aktivitātes, kas attiecas uz ES bioloģiskās daudzveidības stratēģiju līdz 2020.gadam;
 - c. Ieguldījums diskusijai par publikāciju „ES lauksaimniecības reformas bioloģiskajā daudzveidībā, dalībvalstu veiktie pasākumi dabīgo plāvu un ilggadīgo zālāju saglabāšanai”.

Kopsavilkums

Attiecībā uz gaisa kvalitātes politikas uzstādītajiem mērķiem nevienas valsts lauksaimnieki nav apmierināti. COPA-COGECA viedoklis - saruna jābalsta uz zinātniski pamatotiem skaitļiem un uz 2030 mērķiem. COPA-COGECA plānotās rīcības:

- Spiediens uz Eiropas Komisiju (EK) zinātniskai diskusijai par direktīvu, 2030 mērķiem;
- Metāns no direktīvas jāizņem (jo tas samazinās ražošanu);
- 2025 vidustermiņš nav piemērojams.

Attiecībā uz ūdens aizsardzības pasākumiem - tiks paplašināti uzraudzības un kvalitātēs vērtēšanas parametri. Mērķis paplašināt jēdzienu - dabiska ūdens saglabāšanas pasākumi.

COPA-COGECA Vides darba grupa EK Sociālā dialoga grupā ieguvusi 7 vietas, līdz ar to iespēja panākt lauksaimniekiem vēlamus lēmumus ir salīdzinoši apgrūtināta.

1. Gaisa kvalitātes politika: viedokļu apmaiņa par koordinētu rīcību attiecībā uz Eiropas Parlamenta debatēm par programmu „Tīru gaisu Eiropā” (pārskatītā Nacionālā emisijas griestu direktīva un priekšlikums direktīvai par vidēja izmēra sadedzināšanas iekārtām)

Mērķi ir pārāk ambiciozi un nav skaidrs ekonomiskais pamatojums. Ambiciozie mērķi ietekmēs visu ES lauksaimnieku konkurētspēju. Dabas procesi ir lauksaimniecības sastāvdaļa un nav iespējams šos procesus tehniski regulēt.

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Politikas veidotāju mērķis ir salīdzināt gaisa politiku un klimata politiku, galveno fokusu liekot uz cilvēku veselību. Izmaksu efektivitāte tiek skatīta kā papildus aspekts.

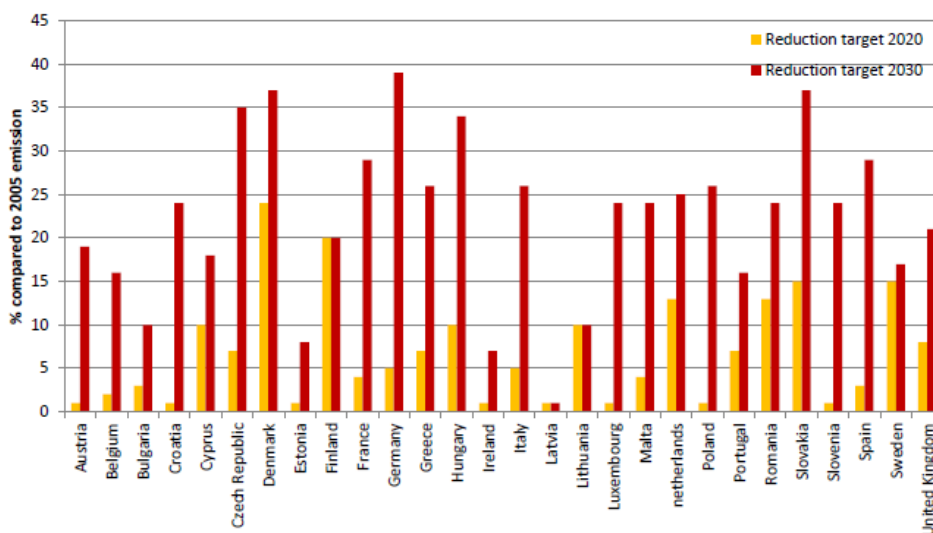
Par sadedzināšanas rūpnīcām (kas var skart atsevišķus kooperatīvus Eiropā) – 3.-4. decembrī konsultācija bez dokumentiem, 5. marts papildinājumu pēdējā diena. Nav noteikti parametri, kā iekārtas pēc mēroga būs salīdzināmas. Viedoklis, ka jāievieš viena papildus vērtēšanas grupa, kas pēc jaudas visvairāk atbilst kooperatīvu mērogam (1-5 MW). Kopējais COPA-COGECA viedoklis - priekšlikumi pārāk ambiciozi, izmešu limitiem jābūt zemākiem. Varbūt prasības var noteikt stingrākas jaunajām dedzināšanas iekārtām.

Nacionālās emisijas griestu direktīvas (NEC direktīvas) 2020 mērķi - nav skaidrs, kā mērķi noteikti, balstoties uz kādiem parametriem. Lai izvērtētu rezultātus, jāiegūst informācija par aprēķinu kritērijiem, kas nav skaidri nevienai valstij šobrīd.

Dāņu pozīcija - Noteikumi nevar ierobežot attīstību un izaugsmi. Kā risinājums - fokusēties uz izmaksu efektīviem risinājumiem. Ierosina, ka Eiropas Parlamentam un EK jāsaglabā iespēja pārskatīt mērķus pēc 2020.

Dāņi uzsver, ka katrai valstij noteiktie emisiju samazināšanas mērķi ir ļoti nevienmērīgi, īpaši ņemot vērā Dānijā jau veiktos pasākumus. Apkopojums Tab.Nr.1. Vienlaicīgi, Dāņi un citu valstu pārstāvji piekrīt, ka šie mērķi joprojām ir pārmēru ambiciozi arī tādām valstīm kā Latvija, kas atrodas attīstības procesā. Kā minimālo prasību Dāņi prasa augstākā sliekšņa pazemināšanu uz 12%, vienlaicīgi saglabājot zemos esošajā līmenī. Mēs vēlamies sliekšņa samazināšanu, bet nevaram piekrist paaugstināšanai.

Extremely uneven targets

Attēlā: Emisiju samazināšanas mērķi ES dalībvalstīm

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Kopējā pozīcija - lauksaimniekiem neieciešams papildus finansējums mērķu sasniegšanai.

COPA-COGECA lobēs uz reālākiem mērķiem, izvirzot valstīm specifiskus mērķus.

Vācija iesaka zinātniski balstītus mērķus. Bez akadēmiski balstītiem skaitļiem, EK ir grūti pārliecināt.

Īrija - ir visādas politikas, jautājums, kā tās iet kopā. Pie šīs neskaidrības nav īstais laiks konverģences modeli likt galdā.

Francija vēlas fokusēties uz 2030 skaitļiem, un izskatās, ka būs sarežģīti tos sasniegt.

COPA-COGECA viedoklis - saruna jābalsta uz zinātniski pamatotiem skaitļiem un uz 2030 mērķiem un tas jārunā ar EK. COPA-COGECA rīcības:

- Spiediens uz EK zinātniskai diskusijai par direktīvu, 2030 mērķiem;
- Metāns no direktīvas jāizņem (jo tas samazinās ražošanu);
- 2025 vidustermiņš nav piemērojams.

COPA-COGECA *Tanja Runge* viedoklis - Eiropas Parlaments uzskata, kā mērķi nav pietiekoši!!! Iespējams, deputāti izvirzīs augstākus mērķus, akcentējot veselības problēmas. Vēlams informēt mums savus Eiroparlamenta deputātus par šo jautājumu.

Anglija 2015. gada sākumā izdos „*Briefing Notes*” (nozaru raksturojumus) par sektoriem (arāmzeme, lopkopība), ko izmantos lobēšanā.

Transporta nozare šobrīd lobē ļoti stipri, viņi gādā zinātniskus aprēķinus argumentu pamatošanai. Tas nozīmē, ka būs grūtas sarunas starp dažādām lobija grupām.

2. Ūdens politika: kontroli par darbībām, kas identificētas saskaņā ar plānu, lai saglabātu Eiropas ūdeņus (dalībvalstu rīcības programmas, Nitrātu direktīva, ūdens atkārtota izmantošana)

Kopš gada sākuma tika veikta aptauja starp COPA-COGECA organizācijām par Nitrātu direktīvas ieviešanas procesu dažādās ES valstīs. Šobrīd sagatavots kopsavilkuma ziņojums, pieejams Agri-info. Aicinājums pastāvīgi papildināt, aktualizēt valsts informāciju.

Kopīgais secinājums un ieteikums - lauksaimnieki nevar strādāt pēc kalendāra, bet gan jāstrādā pēc situācijas. Šo kārtību Nitrātu direktīvas ieviešanas prasības pilnībā izslēdz.

EK meklē iespējas kā pastiprināt Nitrātu direktīvas prasības. EK pētīja situāciju caur semināriem Polijā, Itālijā, Spānijā, Īrijā. Tiek gatavots ziņojums. <http://mineral-cycles.eu/>

Aktīvi jāiesaistās upju ūdens baseinu plānu izstrādes procesā, lai iestrādātu reālus risinājumus. EK katram izņēmumam pieprasīs kvantitatīvus pamatojumus.

Nākotnē ūdens kvalitātes jautājumus saistīs kopā ar bioloģisko daudzveidību.

Tiek ieviests jēdziens - NWRM – (*natural water retention measures*) - dabiskā ūdens saglabāšanas pasākumi.

EK gatavo priekšlikumus KLP reformai, kur gatavojas ūdens aizsardzības pasākumus un augu aizsardzības līdzekļu lietošanas regulējumu iekļaut savstarpējā atbilstībā. Dalībvalstīm jāskatās plašāk uz savstarpējo atbilstību nākotnē, jo var rasties grūtības ar prasību izpildi. Viena no iespējām var būt prasīt barības vielu bilances saimniecības līmenī.

3. Jaunākā informācija par labākā pieejamā tehniskā paņēmiena (LPTP; angļiski BREF) sagatavošanu saskaņā ar Rūpniecisko emisiju direktīvu un lauksaimniecību

BREF plānotās izmaiņas attiecas vairāk uz pārstrādes procesiem.

COPA-COGECA atzinums ir sagatavots. Lūdz to izskatīt un papildināt. Nākošo trīs mēnešu laikā tiks sagatavots galīgais materiāls. Lūdz savus ekspertus iesaistīt un papildus arī piedāvāt COPA-COGECA birojam. Šis ir ļoti apjomīgs un komplicēts dokuments, tādēļ COPA-COGECA lūdz iesaistīties konkrēto nozaru - putnkopības, lopkopības un pārstrādes ekspertiem.

Tiek prognozētas grūtības cūku un putnu BREF saskaņošanā, jo jautājumi no tehniskiem kļūst par politiskiem.

Vides prasības nemazināsies, tās tikai kļūs grūtākas. Mums jābūt zinātniski pamatotiem priekšlikumiem, komentāriem, alternatīvām, ko pienesam EK, lai tā mūs klausītos.

4. ANO Starptautiskais augsnes gads 2015

Līdz šim runājot par augsnes kvalitāti fokuss bija tikai uz augsnes auglību, bet nākotnē būtiski vērtēt arī augsnes struktūru, jo tas svarīgi ūdens aizvadīšanai, erozijas novēršanai, u.c. procesiem.

Direktīvas publicēšanu plāno līdz 2015. gada 1.novembrim. Gada beigās būs publiskās konsultācijas. Plāno kontraktēt konsultantu, kam būs jāizvērtē direktīvas iespēja tikt iestrādātai nacionālajās likumdošanas.

Lietuvā tiek gatavots augsnes likums. Pēc pirmajām konsultācijām - radies konflikts, jo atšķirīga izpratne par augsnes saglabāšanas nozīmi - daļa vēlas izmantot efektīvi, citi saglabāt.

Svarīgi būs panākt reģionālus risinājumus, nevis kopīgus Eiropas rīkojumus.

Vācietis saka, ka modernai lauksaimniecībai jā saglabā augsne un jādomā gan par eroziju, gan barības vielu saturu, gan piesārņojošām vielām, u.c..

Anglijā plānots apkopot saimniecību piemērus (*Case Studies*), par zemnieku īpašo rīcību augsnes saglabāšanai.

COPA-COGECA arī vēlas sagatavot kopīgu brošūru. Ja ir, mums jā aizsūta savs piemērs, ko iekļaut brošūrā.

Tiek plānota Zaļās nedēļas Briselē tēma. Ideja - Dabas kapitāls (*Natural Capital*).

5. Gatavošanās pirmajai Sociālā dialoga grupai „Vides un klimata pārmaiņas” 14. novembrī

Martin Längauer no Austrijas tiek nominēts priekšsēdētāja vietnieka amatam EK Sociālā dialoga grupai „Vides un klimata pārmaiņas”.

Tiek prognozēts, ka būs sarežģīta EK Sociālā dialoga grupa, jo COPA-COGECA tikai 7 vietas.

Eiropas Ombudsmenis seko līdz procesam. Dos komentārus par vietu sadali. Šobrīd nav skaidrs kā process attīstīsies tālāk.

Čehija saka, ka mums darba grupā nevis jāpārlecina tie 7, kas piedalās, bet gan septiņiem jāpieņem un jāstartē ar mūsu vajadzībām.

6. Klimata un enerģētikas politikas satvars 2030.gadam

Pēc iekšzemes kopprodukta (IKP) faktora valstis sadalītas 2 grupās. Ir iespēja palielināt izmešus, ja zems IKP. Ar situāciju nav apmierināta neviena valsts.

Ir ļoti daudzi jautājumi jādiskutē mājās, ar saviem zinātniekiem un politiku veidotājiem.

Jāpanāk līdzensvars starp ilgspējīgu intensifikāciju un pārtikas ražošanu.

Nekas netiks izlemts bez ietekmes novērtējuma. *DG CLIMA ir uzaicinājis COPA-COGECA uz tikšanos par nākošajiem soļiem. Tikšanās plānota novembra beigās.

Lielākā prioritāte ir dabūt atlaides lauksaimniecībai, jo šis ir stratēģisks sektors, pārtikas nodrošināšanai.

Visiem patīk ilgspējīgā intensifikācija (*sustainable intensification*) un pārtikas nodrošināšana, bet lauksaimniecība tajā pašā laikā ir ne-ETS sektors, kuram nav iespējas mazināt rādītājus. Mehānisms uzskaitē un mērķu sasniegšanai nav skaidrs nevienai valstij.

Diskusija - viedoklis ir, ka lauksaimniecību nevar iekļaut ne-ETS sektoru grupā. Tad kur lauksaimniecību iegrāmatosim? Reāli būtu ETS atstāt kā tas ir un lauksaimniecībai dot zemāku mērķi. Ja mēģināsim izņemt, ļoti fokusēsies citi uz mūsu sektoru.

Zemes izmantošana ir šobrīd galvenais jautājums. Jaunattīstības valstīs ir iespējas, kur strādāt ar samazinājumu, un šo EK arī prasīs.

7. ES bioloģiskās daudzveidības politika:

- a. ES dabas aizsardzības tiesību aktu piemērotības pārbaude;
- b. Aktivitātes, kas attiecas uz ES bioloģiskās daudzveidības stratēģiju līdz 2020.gadam;
- c. Ieguldījums diskusijai par publikāciju „ES lauksaimniecības reformas bioloģiskajā daudzveidībā, dalībvalstu veiktie pasākumi dabīgo pļavu un ilggadīgo zālāju saglabāšanai”.

Par ekosistēmām punkts EK sociālā dialoga darba grupā netiks iekļauts. Nākotnē, ja iekļaus ārējos ekspertus, tad varbūt šo jautājumu atjaunos.

Kā atzīst eksperti - Putnu un Dabisko dzīvotņu direktīvas pašas par sevi ir pretrunīgas. Atšķirīgi pamata principi. Risinājums varētu būt apvienot visu vienā likumdošanā, bet EK šobrīd apsver viena vienota jumta likuma veidošanu.

Publiskā telpā ceļo ziņa, ka COPA-COGECA gribot putnu direktīvu ietekmēt, bet *Bird Life* stingri sargā. Lielo plēsēju darba grupa (*Large Carnivols*) arī nevēlas, lai likumdošanas pielikumus aiztiek. Nav skaidrs, kurš iegūs no jumta likuma. Diskusijas sāksies jau novembrī.

Visi zālāji tiek uztverti kā lauksaimniecības zeme, vai tos apstrādā vai nē. Atskaitītīšanās mainīsies un tas nozīmē, ka lauksaimniecību pieskatīs vēl vairāk.

* EK Vides un klimata ģenerāldirektorāts.

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

22. oktobrī ir apstiprināta likumdošana par invazīvajām sugām. Šobrīd ZINĀTNIEKI veido Eiropas nozīmes sugu karti - cilvēku, ekonomiskās un vides nozīmes sugas. Svarīgi nacionālā līmenī sekot - augiem, dzīvniekiem, u.c..

Zanda Krūklīte

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPĀ INVESTĒ LAUKU APVIDOS

*Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”
Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.*